

brug er i Aartier, ja, man kan vel sige i Menneskealdrer i stedse stigende Grad blevet taget under Armene og baaret paa Hænderne af Staten, og Bevillingerne til Landbruget, baade i Form af direkte Tilskud og Laan, staar i et ganske uforholdsmæssigt Forhold til den Statsstøtte, der i de senere Aar er ydet til den i Løbet af en Menneskealder opblomstrende Industri, der nu beskæftiger en lige saa stor Befolkningsprocent som Landbrugserhvervet.

De samlede Bevillinger paa Finansloven og Statsregnskabet — vi kan jo tage Statsregnskabet for 1925—26 og tage dem ud af de forskellige Budgetter, selvfølgelig først og fremmest Landbrugsministeriets Budget — viser, at der paa Driftsregnskabet er Statsstøtte til Landbruget til et Beløb af 15 Mill. Kr. og paa Formuerregnskabet til et Beløb af 34 Mill. Kr. Det forekommer mig, at set paa den Baggrund er de Forslag, der nu fra Regeringens Side fremsættes om Laan og Støtte for Industrien, ikke ubeskedne, thi hvis man sammenligner Statens Støtte, direkte og indirekte, til Landbruget med, hvad der ydes Industrien, saa udgør den Støtte, der nu ydes Industrien, saadant noget som en Fjerdedel af, hvad Staten yder til Landbruget.

Jeg tror, det ærede Medlem Hr. Trier havde fuldkommen Ret i, at der for Industrien var meget at lære af Landbruget med Hensyn til god Teknik, god Organisation og Koncentration. Støtte til Erhvervet af Videnskab og praktiske Konsulenter, Standardisering og Specialisering, det kender vi saa udmærket i Landbruget; det er der gennemført metodisk og systematisk, selv om der er meget at udføre og mange Fremskridt at virkeliggøre endnu. Men Standardiseringen og Specialiseringen, hele Landbrugets store Produktivitet er først og fremmest et Spørgsmaal om Markeder, ogsaa om Hjemmemarkedet, og det er jo ingen Overdrivelse, at Landbrugets Markeds Vilkaar er blevet strammere og vanskeligere Aar for Aar. Den Udvikling, som var i fuld Gang før Krigen, er fortsat med rivende Hast nu i de sidste Aar. Det har ikke mindst Betydning for det danske Landbrug for at komme ud over den økonomiske Krise, at der af Statsmagten træffes Foranstaltninger til at skaffe Landbruget bedre Markeder i Udlandet, men det danske Landbrug handler kortsynet, hvis det ikke ogsaa er klart over det danske Hjemmemarkedets Betydning for det danske Landbrugserhverv; Bybefolkningens Købeevne, de store, brede Bymassers økonomiske Levelfod, er ikke

lige gyldig for det danske Landbrug. Det var ikke helt urimeligt, at det radikale Hovedstadsblad for et Par Dage siden rejste det Spørgsmaal, om vi ikke i Stedet for at importere saa meget af den dyre Kaffe, som ikke er noget Levnedsmiddel, i større Omfang i Byerne kunde bruge de danske Levnedsmiddelprodukter.

Men lige saa vist som Byernes Købeevne er af den største Betydning for det danske Landbrugserhverv, lige saa vist er det, at Landbrugets Købeevne er af umaadelig Betydning for Bybefolkningen, der er ikke en Købmand i vore Byer, som ikke aarlig i sin Regnskabsbog mærker, om Høsten paa Landet har været god eller daarlig. Det er saa vist og sandt, hvad der er gentaget til Trivialitet, at vore Erhverv er i samme Baad — der burde ikke siges „i samme Baad“, for det karakteriserer ikke det virkelige Forhold, nej, de er organiske Led i samme Legeme, og gaar det det ene daarligt, faar det uvilkaarlig Indvirkning paa det andets Trivsel.

Sammenligner man Industriens Kaar med Landbrugets Kaar, vil jeg pege paa, at Beskæftigelsen af Befolkningen er et Spørgsmaal om Industriens Fremtidsvilkaar. Det vil være umuligt at beskæftige Landbrugets Overskudsbefolkning, medmindre Statsmyndighederne anerkender Industriens Betydning i saa Henseende. Industri og Haandværk har nemlig ikke alene direkte Betydning i saa Henseende, de har ogsaa indirekte Betydning; thi naar Industri og Haandværk trives, saa trives og forøges Mulighederne for Handelsstanden og for Skibsfarten og for de immaterielle Erhverv. Industriens Udvikling, Produktivitetens Forøgelse, det er i Virkeligheden det erhvervsøkonomiske Problem, der foreligger den danske Rigsdag til Løsning i det kommende Aarti, og efter min Formening staar Statsmyndighederne her overfor en Opgave, som ikke er mindre, ikke mindre vanskelig og ikke mindre vidtrækkende end den, som Statsmyndighederne stod overfor i Slutningen af det 18de og Begyndelsen af det 19de Aarhundrede, da man skred til en total Omlægning, saa vidt det var muligt ad Statsmagtens Vej, af det danske Landbrugs, den Gang det bærende Erhvervs Produktionsvilkaar, og det, det i Virkeligheden gælder om her, er at tilvejebringe Grundlaget, saa vidt dette er muligt ad Lovgivningsvejen, for en ny Industripolitik, for en ny Produktionspolitik i vore Byer. Det er jo givet, at i saa Henseende kan der gøres meget baade ad Statsmagtens Vej og ved Initiativ af de paagældende Erhvervsledere